

Caixa de núvia. MDG 864. Fotografia: Pere Cornellas

Caixa de núvia

MDG 864

Fitxa tècnica

Matèria / Tècnica: fusta de vern/Tallat, emmetxat, aplacat, forjat i clavats
 Cronologia: segle XVII- segle XVIII
 Dimensions: 62 x 145 x 57 cm
 Número d'inventari: MdG 864

Les caixes de núvia catalanes

La caixa catalana de fusta fou, durant segles, des del segle XV i fins ben entrat el segle XIX una de les peces més importants del mobiliari a les terres catalanes. Eren contenidors per a desar objectes de valor, papers, armes, espècies, i sobretot la roba blanca i de vestir. En el segle XV, quan es començaren a generalitzar, eren utilitzades per a traslladar la dot matrimonial, motiu pel qual reben el sobrenom de "caixes de núvia". Posteriorment, algunes de les caixes anomenades de núvia serien de casament, i per tant correspondrien a la parella i no sols a la núvia. Això s'ha determinat ja que existeixen molts exemples on apareix en la decoració del buc l'heràldica dels dos contraents. També existien caixes que eren per al nuvi, de la mateixa manera que algunes eren tan sols aportades per la dona. Les caixes de nuvi, en les quals també aportaven la seves pertinències estaven també ricament ornamentades. L'ornamentació de les caixes de nuvi generalment està realitzada amb un treball d'incrustacions o marqueteria. Els motius responen a formes geomètriques realitzades en diferents tipus de fusta. Les de núvia presenten més diversitat decorativa. D'una banda, trobem les policromades i per l'altra, les guarnides amb talles i marqueteries de boix amb motius vegetals. A partir del segle XVII trobem el gra de pinyonet o gra d'arròs que es la incrustació de petites peces d'os i ivori, dibuixant motius decoratius d'influència mudèjar. També es va introduir la incrustació tarsia, procedent d'Itàlia, que consistia en la combinació de fustes de colors formant escenes de tota mena. En caixes de segles posteriors, XVII i XVIII, s'opta per la decoració en marqueteries i talles de tipus vegetal combinades amb motius decoratius propis del moble popular.

Descripció

Caixa rectangular formada per un buc fet amb quatre posts emmetxades, el frontal i el posterior més grans que els dos laterals. Està rematada per una tapa plana, sostinguda per dues frontisses llargues de ferro forjat. La tapa porta clavats a la part inferior dos llistons als laterals, anomenats guardapols, que eviten el desplaçament de la tapa, l'entrada de pols, i faciliten l'obertura. L'interior de la tapa no presenta cap tipus de decoració.

L'exterior de la caixa està decorada amb el treball de talla així com l'aplicació de motlluratge i elements esculpits. La part superior del buc està decorada amb un fris amb aplicació de cartel·les i rosetes tallades. Aquesta faixa, que a la part central allotja un pany, està limitada a la part inferior per una motllura que la separa dels tres plafons que formen el frontis, flanquejats a ambdues bandes per muntants o monjos entallats amb profusa decoració foral i vegetal. L'interior dels plafons presenta dues arcades decorades amb motius vegetals. Sota els arcs apareixen grans elements florals també tallats. Els laterals presenten un sol plafó amb decoració similar als del frontis amb triple arcada. A la banda dreta del seu frontis s'hi troba la típica portella que amaga tres calaixos. El buc està sostingut per un ample sòcol, lleugerament atalussat i decorat amb entrecots i petges vogit, sobre quatre peus en forma d'urpa clavats de biaix sota els angles del moble.

La tipologia d'aquesta caixa, caracteritzada per la disposició de plafons amb motlluratge treballats amb la tècnica de baix relleu prèviament vogida, coneguda com a talla encolada, que és posteriorment enganxada al buc amb aiguacuit, o cola de fuster; i suportada per una gran socialada lleugerament atalussada, ens permet situar-la cronològicament entre els segles XVII i XVIII

Procedència

Aquesta caixa de núvia forma part de la col·lecció de caixes del Museu de Granollers, junt amb 22 peces més, datades dels segles XV al XIX, que permeten exemplificar l'evolució continuada d'aquesta tipologia de moble. Tot i que desconeixem la procedència i autoria d'aquesta, el tipus de decoració permet establir l'obratge del moble al focus de les comarques lleiditanes del Solsonès, o les barcelonines del Berguedà. La caixa que presentem, que va ser restaurada l'any 1981, actualment presenta un estat de conservació regular.

El balcó